

13. 7. 2009

Iskra 1946-90: Neuvrščeno oblikovanje

Matevž Čelik

Društvo Pekinpah in Arhitekturni muzej Ljubljana iščeta nekdanje Iskrine izdelke, ki jih potrebuje za pregledno razstavo o oblikovanju v nekdanjem podjetju Iskra. Za pomoč pri pridobivanju izdelkov se obračata na vse, ki imate katerega od izdelkov in bi ga bili pripravljeni podariti, posoditi ali prodati.

Podjetje Iskra je nastalo iz vojne tovarne za izdelovanje delov za letalsko industrijo Luftfahrzeugwerke Krainburg (kratica LGW), ki so jo leta 1941 ustanovili Nemci na lokaciji tekstilne tovarne Jugočeška v Kranju. Ob umiku leta 1945 so Nemci nameravali tovarno porušiti, vendar so jih zaposleni uspeli prepričati, da so jo zapustili nepoškodovano. Tako je LGW postala podlaga za razvoj strojništva in elektrotehnike v Kranju. Po vojni je v letu 1946 Ministrstvo za industrijo Ljudske republike Slovenije ustanovilo Strojno tovarno, ta pa se je marca 1946 preimenovala v Iskro. SOZD Iskra, n.sol.o., je postal najpomembnejše podjetje slovenske in jugoslovanske elektroindustrije ter eno največjih v Evropi.

Leta 1989 se je SOZD Iskra preoblikoval v holding, od njega pa so se odcepila nekatera podjetja in nadaljevala samostojno pot. Preostalih več deset podjetij se je preoblikovalo v družbo Iskra Holding, d.d, ki se je še leta 1991 spopadala z velikimi finančnimi težavami. Iz Holdinga Iskra so se v procesu privatizacije odcepila še nekatera podjetja. Različna podjetja nekdanje Iskre v Kranju in drugih krajih Slovenije še danes uspešno poslujejo. Iskratel Kranj, Domel Železniki, Rotomatika Idrija, so le nekatera.

Napovedana razstava bo prikazala pregled razvoja oblikovanja v Iskri od nastanka podjetja leta 1946 do razpada leta 1990. Poudarek bo na obdobju med letoma 1960 in 1985. Razstava se bo osredotočila na izdelke industrijskega in grafičnega oblikovanja, s poudarkom na tehnološkem napredku. Z razstavo organizatorji želijo opozoriti na izreden nivo kvalitete, ki ga je Iskra vzpostavila in dolga leta vzdrževala na področju slovenskega oblikovanja. Iskra je bila eno od redkih podjetij, ki je imelo svoj oddelek za oblikovanje na katerem je utemeljilo svojo usmerjenost v prihodnost. Na tem mestu se torej zdi nujna ponovna evaluacija Iskrine zapuščine, saj pol-pretekla zgodovina odpira historični diskurz, ki še ni zaključen. Prav letos bi lahko obeležili tridesetletnico najbolj znanega Iskrinega telefona, ETA 80, ki ga je oblikoval Davorin Savnik in je eden največjih Iskrinih oblikovalskih dosežkov, ki je imel odmeve tudi v tujini.

Pobudnica razstave je Barbara Predan iz društva Pekinpah, projekt pa pripravlja skupaj s kustosinjami Arhitekturnega muzeja. Seznam in fotografije iskanih Iskrinih izdelkov so objavljeni na posebni spletni strani, kjer najdete tudi telefonske številke in elektronske naslove, kamor lahko ponudite svoj Iskrin eksponat za razstavo.

Več:

[>>ISKRA 1946-1990](#)

[>>Pekinpah](#)

[>>Arhitekturni muzej Ljubljana](#)

na vrh

Komentar

ime

email

naslov komentarya

Radijski sprejemnik »Ambasador«

Kartonska embalaža za električni vrtalni stroj EVS Combi komplet

Radio Planica, oblikovanje in foto ZP Iskra, TMS Bistra

Telefon ETA 80, 1979, oblikovanje Davorin Savnik, foto ZP Iskra, TMS Bistra

TrajexT | Novice

vpisite niz iz **drugega** stolpca

9b5bfc

507246

202063

oddaj

Komentarji odražajo mnenja in stališča uporabnikov Trajekta. Možnost komentiranja je namenjena spodbujanju javne debate in odzivom na članke. Uredništvo si pridržuje pravico krajšanja komentarjev, ki presegajo 1000 znakov. Uredništvo si pridržuje pravico odstranitve komentarjev v primeru, da so žaljivi, spodbujajo kakršnokoli nestrpnost ali napeljujejo na kriminalna dejanja. Za vsebino komentarjev uredništvo ne odgovarja.

na vrh

© 2009 Trajekt Zavod za prostorsko kulturo Ljubljana